

## JOSEF JAN FUČÍK (10.12.1859 - 13.6.1930)

(použito se souhlasem z WWW [Bradlecké Lhoty](#) )

Ve **čtvrtek 10. prosince 1859** se narodil Antonínu Fučíkovi a jeho druhé ženě Anně chlapec, který dostal jméno Josef. Stalo se tak v malé chaloupce v Dolení Lomnici, v Palackého ulici čp. 58. (Rodný domek)



Roku **1865** začal chodit malý Josef **do školy**. Školní rok byl zkrácen kvůli válce s Pruskem. I u Fučíků schovávali a zahrabávali peřiny, šatstvo a další cenné věci před průjezdem pruské armády Lomnicí. J. Fučík později vzpomíná, že při bitvě u Jičína byl na hoře Tábor. V následujícím roce před Vánocemi zemřela tehdy třetáčkovi Josefovi jeho

### **maminka**

, která ho od malička učila píli a trpělivosti při práci. Tyto vlastnosti mu zůstaly vštěpeny na celý život. Jednoho dne roku

### **1868**

zavítal do lomnické školy císařský rada a poslal Fučíka do páté třídy. Josef tak "přeskočil" díky svým výborným studijním výsledkům jednu třídu. Roku 1870 začal platit nový školní zákon o osmileté školní docházce a děti narozené roku 1859 byly první, kterých se týkal. V říjnu

### **1871**

postoupil Fučík do I. ročníku měšťanské školy. Tou dobou dostal od souseda -hostinského Maška - starý lidový kalendář s popisem historie Lomnice a mnoha dalšími příběhy ze starých časů svého rodného města. Snad i ten podnítil jeho

### **zájem o regionální historii**

. Jako žák II. třídy "měšťanky" sestavil

### **knížku o Lomnici**

a zmiňuje se zde i o ostatních obcích okresu. Nakreslil do ní i jednu ze svých prvních mapek. O rok později začal mezi svými spolužáky šířit svůj ručně psaný

### **časopis nazvaný "Hvězda"**

. Roku 1874 složil Fučík zkoušku a byl přijat na

### **Učitelský ústav v Jičíně**

. K přijímacímu řízení ho tehdy doprovázel

### **Vít Slavík**

, majitel barvírny a lomnický písmák. Na Učitelském ústavu Fučík, přestože se mu nedostávalo peněz, s oblibou navštěvoval divadelní představení kočujících společností.



O prázdninách roku **1876 zemřel Fučíkovi i jeho otec** a poručníkem mu byl stanoven právě Vít Slavík, v jehož knihovně mladý Josef často a rád studoval a který chlapce podporoval ve studiích po všech stránkách. Od té doby se k němu choval jako k vlastnímu synovi. Fučík studoval velmi pilně a získal i stipendium. Studia na Učitelském ústavu úspěšně završil

maturitou roku

**1878** (fotografie z tohoto

období) a stal se

**zat**

### **ímním učitelem v Nové Vsi**

.

O rok později se na čas stává správcem školy v Bořkově a roku **1880 se vrací do Nové Vsi.**

Zde učil pod řídícím učitelem

### **V. Obešlem**

, který se mu stal v kantorské profesi v mnohém vzorem. Tou dobou

### **začíná publikovat**

v tisku i historické příspěvky. Čtenáři jičínského "Krakonoše" se mohli na jeho stránkách setkat r.

### **1881**

s Fučíkovými

### **články**

"Bradlec" a "Kumburk", r. 1882 "Tábor", r. 1883 "Kozlov a Hrádka", "Košťálov", a "Životopis Jana Vávry Lomnického" a r. 1884 to byl příspěvek "Trosky". Řada jeho článků vycházela i **v časopise "Jičínský obzor"**

.



V Nové Vsi se Fučík seznámil s dcerou rolníka Františka Mizery **Eleonorou**, kterou si vzal roku **1882 za manželku**

. Téhož roku vykonává i zkoušku učitelské způsobilosti a výrazně vstupuje i do života v obci.

Zakládá v Nové Vsi

**"Čtenářsko-divadelní spolek"**

a

**"Sbor dobrovolných hasičů"**

. V roce 1885 se zviditelňuje v rámci okresu svou přednáškou na učitelské konferenci v Semilech

**"O prvopočátečním vyučování zeměpisu na školách obecných"**

. Tuto práci přetiskly i tehdejší "Učitelské noviny". Fučík však přispívá i do dalších učitelských časopisů, jako jsou "Posel z Budče" nebo "Česká škola". Roku

**1886**

se stal členem výboru učitelské jednoty "Komenský", kterou r. 1880 spoluzakládal. V ní nevynechal po celé půlstoletí jedinou schůzi a většinu z nich obohatil svými příspěvky. Když se roku

**1889**

jednota rozhodla pořádat přednášky i po okolních vesnicích, byl Fučík v této činnosti velmi pilný a během následujících 40 let obešel mnoho obcí v okrese, i za jeho hranicemi, se svými přednáškami. Ministerstvo školství mu za tuto práci roku

**1929 udělilo uznání**

.

Roku **1884** se Bradlecká Lhota rozhodla postavit svou vlastní školu. Povolení k odškolení od Železnice však dlouho nepřicházelo a ani osobní deputace představitelů obce v Praze nebyla úspěšná. Josef Fučík tehdy přišel s návrhem, aby žádost Zemské školské radě předložil přímo

**poslanec Josef Mašek z Nové Vsi**

. Po jeho zásahu byla žádost rychle vyřízena a začátkem jara r.

**1886**

měla Lhota rozhodnutí o povolení zřízení školy. Škola byla postavena velmi rychle (za necelých pět měsíců) a ještě rychleji bylo rozhodnuto o

**první**

m

**učitel**

i - Josefu Fučíkovi.



Do Lhoty se přistěhoval **3. 11. 1886** a hned druhý den začal vyučovat. Začátky byly těžké,

neboť na škole prakticky neexistovaly učební pomůcky a

68

### **malých Lhoťáků**

sedících v lavicích v jediné třídě mu práci zrovna také neulehčilo. U dětí i u rodičů však záhy získal přirozenou autoritu, takže se Lhotě takřka vyhnul velký problém tehdejšího školství - nepravidelné posílání dětí do vyučování. Fučík aktivně sděloval své poznatky z kantorské profese na mnoha dalších přednáškách pro učitelstvo Semilská. Stává se tak uznávanou autoritou a delegátem na pražských schůzích. Ostatní aktivity, které Fučík vyvíjel, však nikdy nebyly na úkor jeho hlavní profese. O tom nejlépe svědčí

### **kronika lhotecké školy (psaná od roku 1887)**

. Kromě pečlivých zápisů souvisejících přímo se školou můžeme v kronice nalézt celou historii českého školství se zvláštním přihlédnutím ke školnímu okresu semilskému a k železnické škole. Sepsána zde je i historie Lhoty včetně nákresu jejích historických plánků a dějin každé usedlosti. V kronice jsou rovněž popisovány události v obci tak podrobně, že při založení obecní kroniky sloužily Fučíkovy zápisy jako jediný spolehlivý zdroj informací a jsou do ní vlastně opsány.

Fučík nechtěl **vzdělávat** pouze děti, ale **i ostatní obyvatele**. Proto se roku 1887 rozhodl **založit školní i obecní knihovnu**

. Aby získal finanční prostředky, uspořádal v lednu zábavu s veselými výstupy a pozval novoveské ochotníky k sehrání dvou představení. K takto získaným penězům přidal své odměny za činnost pro obecní úřad a knihovny mohly být zřízeny. Sám do nich daroval řadu knih a přesvědčoval známé pražské nakladatele k zaslání několika výtisků zdarma. Knihovna se utěšeně rozrůstala a brzo se v mnoha ohledech stala nejlepší v okrese (počet knih na počet obyvatel, počet půjčených knih na osobu ap.).



Ihned se aktivně zapojil i **do činnosti obecního úřadu** a od roku 1887 vedl jeho účty a písemnou agendu až do roku 1930 (s přestávkou mezi lety 1904-1908).

Koncem 80. let zasílá své příspěvky profesoru **Augustu Sedláčkovi** do jeho proslaveného díla "Hrady, tvrze a zámky české" a píše "

### **Obrázky z minulosti města Lomnice před válkou třicetiletou"**

. Roku 1889 založil ve školní zahradě ovocnou školku, z níž spolu s dětmi malé stromky přesazoval na obecní pozemky. Jeho zásluhou se na "Zemskou jubilejní výstavu" v Praze roku 1891 dostaly slohové práce dětí z lhotecké školy.

Roku **1892** přicestoval na Lomnicko **J. V. Šimák**, pozdější profesor Karlovy univerzity, aby ještě coby student sbíral materiál pro "Ottův slovník naučný". Z Lomnice ho poslali rovnou do Lhoty k Fučíkovi. Šimák byl ohromen rozhledem a znalostmi venkovského učitele natolik, že ho doporučil profesoru Kalouskovi, který sbíral materiál k selským dějinám, seznámil ho s **profesorem Čeňkem Zírtem**, který vydával časopis "Český lid", aby v něm mohl publikovat atd. Praha tak objevila **výborného regionálního historika** (ač bez vědeckého vzdělání) v malé vesničce v Podkrkonoší...



**Sbor dobrovolných hasičů** vznikl na jeho popud ve Lhotě r. **1894**. Sám se stal jeho jednatelem a v této funkci vydržel po celých 30 let až do roku 1925. I do časopisu "**Český hasič**" přispíval celou řadou článků.

Roku **1895** se v Praze konala "Národopisná výstava československá" a k této příležitosti nakreslil Fučík na **50 map a plánů**. Navíc zajistil výrobu modelu lhotecké rychty a byl duchovním otcem celé expozice Lomnicka. Mezi historiky byl již znám, a tak nad prací kantora z vesnické jednotřídky zůstala překvapena již jen širší veřejnost. Z výstavy si přivezl **uznání** (slovní i písemná) a i noviny (mj. "Světozor" a "Jičínský obzor") konstatovaly, jak vesnický učitel pracuje ve prospěch národa.

Roku **1896** byla po silných deštích velká neúroda a lhotečtí rolníci pozdě požádali o snížení pozemkové daně, a žádost jim byla tedy zamítnuta. Fučík pečlivě sepsal všechny jejich škody a na základě jeho pojednání byla daň nakonec opravdu snížena. Podobná situace se opakovala i v roce 1900, kdy se neurodilo žito.



V roce **1898 zemřela jeho manželka Eleonora**, se kterou měl **6 dětí**. O rok později se znovu oženil, a to s

**Annou**

**Čejkovou**

ze Lhoty. S ní měl

**dalších 11 dětí**

. Našel v ní nejen dobrou matku svých potomků, ale i ženu, která měla plné pochopení pro jeho práci a všemožně ho v ní podporovala. Sama se při všech starostech o domácnost ještě stačila připravit na zkoušky a stala se

**industriální učitelkou**

. Fučík tak měl klidné zázemí, které se pozitivně promítlo do jeho dalších činností. Tou dobou začíná publikovat i v "Časopise společnosti starožitností českých". S novou chutí se pouští také do sbírání historických údajů.

Koncem roku **1899** inicioval ve Lhotě **založení ochotnického divadelního spolku** a sám se stal jeho režisérem.

Od r. **1901** se stavěla v obecní režii **silnice ke Kyjům** a veškerou agendu včetně účtů a výplat vedl opět Fučík. Tak tomu ostatně bylo i u všech dalších obecních staveb (1901-kaple, 1903-most u hospody, 1907-obecní hřbitov).

V roce **1902 vydává ilustrovaný "Adresář a krátký popis okresu lomnického"** a píše i čtyři články do školních čítanek. Jičínská župa slavila 25 leté jubileum a Fučík zpracoval její historickou statistiku a nakreslil její mapu. V následujících letech kreslí ještě 4 mapy.



Roku **1904** složil ze starších dětí a dospělých **pěvecký sbor**, který se pravidelně scházel každou neděli odpoledne ve škole. Fučík učil zpívat hlavně lidové písně, a to většinou čtyřhlasně.

V roce **1906 založil čtenářsko-divadelní spolek "Havlíček"**. I v něm se stal jednatelem. Téhož roku publikuje řadu svých přednášek v "Úředních listech" a píše 58 stránkový "Památník hasičské župy jičínské".

I o **vznik lhotecké Kampeličky** se Fučík zasloužil, a to roku **1910**. Byl zvolen předsedou dozorčí rady a o rok později se stal pokladníkem. Tím byl až do své smrti, tedy téměř 20 let.

Roku **1911** slavila naše škola již čtvrt-století. Fučík při této příležitosti vydává vlastním nákladem **"Památník jednotřídní školy obecné ve Lhotě Bradlecké"**.

Válkou byla jeho činnost utlumena (vedl ale např. aprovisační obecní účty), ale hned po ní na učitelské konferenci **8.12. 1918 byl Fučík slavnostně zvolen jako zástupce všeho učitelstva na Semilsku**. V květnu roku 1921 je zvolen do rady starších církve československé.



Od roku **1920 do roku 1925** vycházel vlastivědný sborníček **"Lomnicko n. Pop."**. Vydávala ho jednota "Komenský" a Fučík byl jeho redaktorem. Sám do něho přispíval velkým množstvím článků především z historie regionu ("Vznik a vývoj obcí", "Historie divadel na Lomnicku" ap.). O sborníčku se s uznáním vyjadřovali i pražští profesori, kteří oceňovali jeho vyvážený obsah a přínos místním obyvatelům.



Josef Fučík **sbíral po 46 let informace o historii našeho okresu**. Vypisoval si z matrik, navštěvoval různé archivy (mj. hruboskalský, sychrovský, jičínský, semilský), studoval staré zápisy a kroniky, urbáře, registratury atd. Část takto získaného materiálu používal do svých článků, brožurek a přednášek. Již během redigování "Sborníčku" přemýšlel o uceleném vydání své celoživotní práce. I lidé v jeho okolí ho k tomu tlačili, neboť Fučíkovi se blížil sedmý křížek, což začínalo být vidět i na jeho rukopisu. On sám se chtěl do rozsáhlého díla, které pojmenoval **"Popis a dějiny okresu"**

, pustit. Práce na sborníčku však spolykala velkou část jeho volného času. Proto na zasedání v lomnickém divadelním sálu u Podlipných v červnu 1925, kam se sešli představitelé kulturního

Života Semilská, oznámil záměr svůj a jednoty "Komenský", přerušit vydávání sborníčku na dobu, kdy budou vycházet sešity "Popis a dějiny okresu". Fučík si stanovil

**osnovu, podle které chtěl svou práci vydat, takto:**

I.díl - Popis okresu po stránce zeměpisné, přírodopisné, národopisné, demografické ap. (8 sešitů)

II.díl - Dějiny celého okresu - církevní, válečné, poddanské, dějiny panství lomnického a města Lomnice (8 sešitů)

III.díl - Dějiny mimookresních obcí v okolních panstvích (8 sešitů)

IV.díl - Historický místopis Lomnicka (8 svazků, 52 sešitů)

1.svazek - Lomnice město, Dolení a Stará Lomnice (8 sešitů)

2.svazek- Želechy, Stružinec, Nové Dvory, Tuhaň, Žlábek (7 sešitů)

3.svazek- Bitouchov, Kotelsko, Rváčov, Košov, Chlum (4 sešity)

4.svazek- Nová Ves (5 sešitů)

5.svazek - Bělá, Libštát, Olešnice Košťálská, Syřenov (10 sešitů)

6.svazek - Holenice, Jívany, Kněžnice, Libuň (6 sešitů)

7.svazek - Veselí, Tatobita, Žernov (7 sešitů)

8. svazek - Cidlina, Lhota Bradlecká, Kyje, Ploužnice, Žďár, Oujezdce (5 sešitů)



Fučík hodlal vydávat zhruba 12 sešitů ročně. To znamená, že celý program by trval necelých 7 let. **První sešit** vyšel roku **1927** a je tedy zřejmé, že Josef Fučík nestačil, bohužel, své životní dílo dokončit. Ze svého programu **stačil napsat pouze 1., 4. a**

**8. svazek** , a část "Syřenov" z

5. svazku "Historického místopisu Lomnicka". Ostatní zůstalo v črtech a poznámkách, ve kterých se dovedl orientovat jen on sám.

Ale ani vysoký věk a časová zaneprázdněnost při vydávání "Historického místopisu" nezabránily Fučíkovi v práci pro Lhotu. V roce **1926 inicioval postavení pomníku obětem I. světové války** . Jeho slavnostní odhalení bylo

velkou kulturní událostí pro široké okolí. V roce 1928 zjišťoval po okolních obcích možnost **zavedení elektrické energie**

. Úspěšně vyjednával i v Praze a se Svazem východočeských elektráren v Hradci Králové.

Následně byl zvolen předsedou elektrárenského družstva. O rok později probudil k činnosti spolek "Havlíček", který setrval od konce války prakticky v letargii. Až do své smrti navštěvoval pilně schůze všech obecních spolků a aktivně se účastnil jejich jednání, pořádal divadla a další kulturní akce atd.



# Josef J. Fučík

Napsal uživatel Administrator

Neděle, 24 Červenec 2011 20:37 - Aktualizováno Pondělí, 01 Srpen 2011 18:57

---



Stavba je systémová a zajišťuje možnost nastavení [Edukační kognice](#) (Příloha deska nádobtecké